Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoPr/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	5724202725
Dátum vydania rozhodnutia:	04.06.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5724202725.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. U., narodeného XX. L. XXXX, Y., R. U. XXX, proti žalovaným 1/ NEOGRAFIA, a.s., Martin, Sučianska 39A, IČO: 31597912, 2/ Okresný súd Martin, Martin, E.B. Lukáča 2/A, IČO: 00165786, 3/ Krajský súd v Žiline, Žilina, Orolská 3, IČO: 35995572, o obnovu konania - zaplatenie náhrady za stratu na zárobku, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, pod sp. zn. 4C/97/2024, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. februára 2025, sp. zn. 9Co/19/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/,2/ a 3/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len ,,súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 4C/97/2024-40 z 10. januára 2025 konanie voči žalovanému 1/ o zaplatenie náhrady za stratu zárobku počas práceneschopnosti za obdobie od 20. 12. 1999 do 10. 01. 2000 vo výške 13.896,20 Kč zastavil a vo zvyšnej časti podanie žalobcu doručené súdu prvej inštancie dňa 04. 10. 2024, doplnené podaním doručeným súdu 04. 12. 2024, ktoré by mohlo byť žalobou, odmietol (pre nezrozumiteľnosť žaloby , t. j. absenciu zákonom stanovených náležitostí).
1.1. Súd prvej inštancie opravným uznesením č. k. 4C/97/2024-52 z 27. januára 2025 opravil (s poukazom na § 224 v spojitosti s § 234 ods. 2 CSP) nesprávne uvedené identifikačné číslo spisu 5624202725 tak, že správne má znieť 5724202725.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len ,,odvolací súd“) uznesením z 25. februára 2025 sp. zn. 9Co/19/2025 uznesenie súdu prvej inštancie (v spojení s opravným uznesením) potvrdil a žalovaným 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania nepriznal.
2.1. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v časti odmietnutia žaloby z dôvodu podľa § 129 ods. 3 CSP sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Ten v uvedenej časti v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre

posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 236 CSP, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a odkázal na jeho závery. Odvolací súd zdôraznil, že podané odvolanie žalobcu je z pohľadu náležitostí tohto opravného prostriedku (§ 363 CSP) hraničným. V jeho texte žalobca pomerne podrobne zopakoval svoje skutkové tvrdenia a pospájal rôzne časti svojich skorších návrhov a podaní, ktorými sa v identickej záležitosti už niekoľko rokov obracia na rôzne, predovšetkým justičné orgány. Napriek tomu, že odvolanie vykazuje atribúty zmätočnosti, bolo z neho možné ustáliť, proti ktorému rozhodnutiu smerovalo, návrh na rozhodnutie odvolacieho súdu (hoci skôr vo veci samej, než bezprostredne v súvislosti s napadnutým uznesením), rozsah napadnutia rozhodnutia okresného súdu (v celosti) a aj dôvody, pre ktoré (subjektívne) považuje odvolateľ predmetné rozhodnutie za nesprávne.
2.2. Konštatoval, že v súvislosti s preskúmaním napadnutého rozhodnutia v o výroku I. (zastavenie konania z dôvodu prekážky rozhodnutej veci) okresný súd náležite realizoval svoju povinnosť (§ 161 CSP) kedykoľvek skúmať podmienky konania. Takouto elementárnou podmienkou je aj absencia prekážky veci rozhodnutej (§ 230 CSP), keďže obligatórnym dôsledkom jej zistenia je zastavenie konania. Je totiž neprípustné, aby po právoplatnom rozhodnutí veci, táto bola (s výnimkou mimoriadnych opravných prostriedkov) predmetom opätovného rozhodovania.
2.3. Odvolací súd uviedol, že žalobca sa v minulosti žalobou podanou 04. 02. 2002 na súde prvej inštancie domáhal voči spoločnosti NEOGRAFIA, a.s. (žalovaná 1/ v súdenej veci) zaplatenia sumy 13.896,20 Kč s príslušenstvom, ktorá predstavovala rozdiel medzi mzdou a dávkami nemocenského poistenia, ktoré boli žalobcovi vyplatené v súvislosti s práceneschopnosťou od 20. 12. 1999 do 10. 01. 2000 v pracovnom pomere v Českej republike. Okresný súd Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/311/2002 rozsudkom z 10. 02. 2004 žalobu v celom rozsahu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, na základe ktorého bolo napadnuté rozhodnutie potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 23Co/229/04 z 13. 07. 2004. Žalobca bol prítomný na pojednávaniach pri vyhlásení tak prvostupňového, ako i odvolacieho rozhodnutia a oba rozsudky mu boli tiež riadne doručené. Od uvedenej doby žalobca odmieta akceptovať výsledok predmetného sporu. Neustále podáva ďalšie a ďalšie podania a podnety, ktoré rôzne formálne označuje (sťažnosť, žaloba o preskúmanie, doplnenie žaloby, výzva...). Jediným ich cieľom je dosiahnutie opätovného prejednania dotknutej súdenej veci, v rámci ktorého budú naplnené jeho predstavy o výsledku sporu; t. j. aby bol v ňom úspešný. Odvolací súd zdôraznil, že predmetný spor je právoplatne rozhodnutou vecou, čo okrem iného znamená, že sa nemôže o nej opätovne rozhodovať. Z daného titulu ako vecne správny potvrdil aj výrok I. napadnutého uznesenia týkajúci sa zastavenia konania v časti o uloženie povinnosti žalovanej 1/ zaplatiť žalobcovi 13.896,20 Kč s príslušenstvom pre prekážku veci už rozhodnutej. Dotknutý dôsledok právoplatnosti súdneho rozhodnutia si zrejme uvedomuje aj žalobca, a preto v rozpore so skutočnosťou tvrdí, že sa nejedná o vec právoplatne rozhodnutú. Uvedené tvrdenie však neopiera o žiadnu relevantnú okolnosť či argumentáciu, ale výlučne o svoju subjektívnu nespokojnosť s výsledkom daného sporu; čo v rôznych variáciách prezentuje v nepretržitom rade rôznych podaní. Žalobca si musí uvedomiť, že súdy už raz právoplatne skončenú vec nemôžu opätovne prejednať bez zákonom splnených podmienok, ktoré v tomto prípade nenastali. Zdôraznil, že žalobcovo presvedčenie (domnienka) o tom, že rozhodnutia nie sú právoplatné, nemôže zmeniť skutkový a právny stav veci, ktorý je taký, že vec o zaplatenie sumy 13896,20 Kč bola právoplatne rozhodnutá. K odvolacej námietke súvisiacej s domnelou zaujatosťou sudkyne a ostatných predchádzajúcich súdov odvolací súd uviedol, že je neprípustná, keďže ide o námietku, ktorá je proti procesnému postupu súdu a jeho rozhodovacej činnosti.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“) bez právneho zastúpenia a spísania dovolania advokátom. Podľa obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ v ňom vyjadruje svoju nespokojnosť s rozhodnutím veci, keďže uznesenia súdov nižších inštancií nazval nedôstojnými, šikanóznymi a mstivými. Žiadal ich zrušenie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7 . Podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

11. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 01. júla 2016, stanovila osobitnú podmienku dovolacieho konania, vzťahujúcu sa k spísaniu dovolania zvoleným advokátom a jeho k obligatórnemu zastúpeniu advokátom v dovolacom konaní. Najvyšší súd v uznesení z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 39/2020 judikoval právnu veru v znení: ,,spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok je síce odstrániteľný, avšak len do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom“.

12. Z podaného dovolania je zrejmé, že dovolateľ nebol pri spísaní a podaní dovolania zastúpený

advokátom, ani nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Súd prvej inštancie uvedenú vadu neodstraňoval, nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu obsahovalo poučenie o povinnosti dovolateľa byť zastúpený v dovolacom konaní advokátom (§ 429 CSP), ako aj o náležitostiach dovolania (§ 428 CSP), ktoré sa nachádza na č. l. 67 súdneho spisu.

13. Záverom dovolací súd uvádza, že obdobný právny názor na vec zaujal tiež v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/190/2019, 4Cdo/10/2018, 4Cdo/160/2017. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

14. Vzhľadom na uvedené dôvody, dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu v súlade s § 447 písm. e) CSP z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP. Z dôvodu rozhodnutia o podanom dovolaní z procesných dôvodov, dovolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia neposudzoval.

15. Výrok o trovách konania dovolací súd v súlade s § 451 ods. 3 CSP neodôvodňuje.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.